

**УКРАЇНСЬКА ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
КАФЕДРА АВІАЦІЙНОЇ, МОРСЬКОЇ МЕДИЦИНИ ТА
ПСИХОФІЗІОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради Української
військово-медичної академії
від 28 серпня 2020 р. протокол № 7

Голова вченої ради
д.м.н., професор
Валерій САВИЦЬКИЙ

**ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
"ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ"
підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії**

Галузь знань : 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 "Медицина"

Освітньо-кваліфікаційний рівень: третій (освітньо-науковий)

Форма навчання: очна (денна)

Тривалість навчання: 3 кредити (90 годин)

Шифр 1.1.15

Ухвалено на засіданні Методичної ради
Української військово-медичної академії
Протокол від "28" 08 2020 року, № 8

Київ – 2020

Розроблено та внесено: кафедрою авіаційної, морської медицини та психофізіології факультету перепідготовки та підвищення кваліфікації Української військово-медичної академії

Розробники програми:

ТРІНЬКА Ігор Степанович, кандидат медичних наук, доцент, начальник кафедри авіаційної, морської медицини та психофізіології, полковник медичної служби.

ЄШЕНКО Олександр Іванович, кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної, морської медицини та психофізіології, працівник Збройних Сил України.

ЧИСЛИЦЬКА Ольга Володимирівна - кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник науково-організаційного відділення УВМА, працівник ЗС України

КУЗІНА Вікторія Дмитрівна, кандидат психологічних наук, викладач кафедри загальновійськових дисциплін (з курсом фізичної підготовки) Української військово-медичної академії

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

Протокол засідання кафедри № 1
“26” серпня 2020 р.

ДОПОВНЕНО ТА СКОРЕКТОВАНО

Протокол засідання кафедри № ____
“ ____ ” _____ 20 ____ р.

Начальник кафедри авіаційної, морської медицини та психофізіології
к.мед.н., доцент,
полковник медичної служби

Ігор ТРІНЬКА

“26” серпня 2020 р.

Програма вводиться в дію з “1” вересня 2020 року

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни ад'юнктів в Українській військово-медичній академії (УВМА) здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня з вибіркової навчальної дисципліни **"Психологічні механізми науково-дослідної діяльності"** є нормативним документом, в якому визначено зміст навчання та встановлено вимоги щодо обсягу та рівня професійної підготовки особи, якій присвоюється кваліфікація доктор філософії у галузях знань «Охорона здоров'я» за спеціальностями: 222 «Медицина».

Галузь знань : 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 "Медицина"

Освітньо-кваліфікаційний рівень: третій (освітньо-науковий)

Форма навчання: очна (денна)

Тривалість навчання: 3 кредити (90 годин)

Робоча навчальна програма розроблена відповідно до освітньо-наукових програм, а також на підставі положень Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» №1556-VII (2014), «Про наукову та науково-технічну діяльність», нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я (МОЗ) України та Міністерства освіти на науки України, Постанови Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 року №167 «Порядок проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», Національної рамки кваліфікацій України, згідно вимог наказів Міністра оборони України від 27.05.2015 № 240 "Про затвердження Положення про вищі військові навчальні заклади" і від 09.01.2020 № 4 "Про затвердження Положення про особливості організації освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти" з урахуванням вимог постанови Кабміну від 28.03.2018 № 302 «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я», наказу МОЗ України від 22.02.2019 № 446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів», зареєстрованого в Мін'юсті 25.03.2019 за № 293/33264, Стратегії розвитку медичної освіти, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України 27 лютого 2019 року та інших нормативних документів, що регламентують підготовку фахівців галузі знань «Охорона здоров'я» на післядипломному етапі та ґрунтується на академічній доброчесності, медичній етиці та деонтології, доказовій медицині.

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня з вибіркової навчальної дисципліни дисципліни **"Психологічні механізми науково-дослідної діяльності"** містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; перелік компетентностей здобувача; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форм атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; перелік нормативних документів на яких базується програма навчальної дисципліни.

Робоча програма навчальної дисципліни "Психологічні механізми науково-дослідної діяльності"

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		Очна (денна) форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	цикл підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня
		Статус дисципліни: вибіркова
Кредитних модулів –1	Спеціальність: 222 “Медицина”	Рік підготовки:
Змістових модулів – 1		другий
Загальна кількість годин – 90		Семестр
		третій
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 78 год.; самостійної роботи – 12 год, .	Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) Освітньо-кваліфікаційний рівень: доктор філософії	Лекції
		24години
		Практичні заняття
		28 годин
		Семінарські заняття
		26 годин
		Самостійна робота
		12 годин
		Індивідуальні завдання: реферати (доповіді, повідомлення)
		Вид та форма контролю: Диф. залік

Предметом вивчення навчальної дисципліни є психологічні компоненти, які спонукають, скеровують і регулюють активність суб'єкта наукової діяльності, а також його властивості, через які ця активність здійснюється.

Теоретичний зміст предметної області підготовки базується на: методології психологічного наукового дослідження; психологічних механізмах науково-дослідної діяльності; застосуванні сучасних науково-психологічних підходів; вивченні власних наукових здібностей; опануванні способами і прийомами активізації пізнавальних процесів; оволодінні навичками самоорганізації та самовдосконалення; розвитку мовних компетентностей та комунікаційних навичок; стимулюванні творчого потенціалу; вдосконаленні професійної компетентності.

Міждисциплінарний підхід застосовується у навчальній програмі для формування у ад'юнктів професійної, світоглядної, комунікативної та культурної компетентності, як інтегративна складова дисципліни, що заснована на перенесенні методів досліджень з однієї дисципліни в іншу. Міждисциплінарність вимагає синтезу отриманих результатів у рамках різних наукових дисциплін.

Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми – Навчальний портал УВМА ([https://mcdl.mil.gov.ua/#Adjuncture, Doctoranture.html](https://mcdl.mil.gov.ua/#Adjuncture,Doctoranture.html)) у відповідних розділах.

2. Загальна мета і завдання навчальної дисципліни

2.1. Головною метою підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня з вибіркової навчальної дисципліни «Психологічні механізми науково-дослідної діяльності» є: розвиток, удосконалення і реалізація набутих знань, умінь, навичок і розумінь, необхідних і достатніх для вирішення всіх аспектів діяльності доктора філософії на відповідній посаді, продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем, впровадження методології наукової діяльності для практичних навичок пошуку, отримання, інтерпретації, критичної оцінки науково доведеної інформації; отримання нових фактів, що розширюють сферу знань і спрямовані на розв'язання комплексних проблем науки та практичного застосування, аналітичних і креативних здібностей, спроможність генерувати ідеї, формулювати висновки та створювати концепції, розробляти наукові проекти, спрямовані на отримання нових знань в галузі охорони здоров'я із залученням сучасних інформаційних технологій, а також отримання нових актуальних теоретичних знань, вдосконалення практично-психологічних навичок і умінь, необхідних для професійної діяльності, як викладача вищої школи, відповідно до вимог системи якості підготовки медичних кадрів для вирішення сучасних медико-психологічних проблем у викладацькій і науковій діяльності.

Метою навчальної дисципліни є формування у ад'юнктів:
здатності:

- аналізувати та обирати стратегії наукового пошуку;
- активно діяти та взаємодіяти у складі науково-педагогічного колективу;
- обґрунтовувати та впроваджувати у ВНЗ нововведення;
- до самоаналізу та розвитку психологічного потенціалу особистості;
- передавати думки, знання і почуття виразними мовними засобами;
- обирати та використовувати методи навчання, розробляти власну технологію навчання;
- здатності користуватися прийомами саморегулювання та самоконтролю, розвитку вольових якостей особистості.

Основні завдання навчальної дисципліни:

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми ад'юнкти після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- основні принципи їх роль у психологічних дослідженнях наукової діяльності, (системності, антропоцентризму, специфічності);
- джерел і видів психологічних знань та базових категорій психологічної науки;
- компонентний склад психологічної структури наукової діяльності;
- особистісні типи вчених;
- психічні регулятори наукової діяльності;
- психологічну раціоналізацію і оптимізацію змісту та умов професійної діяльності на основі розкриття і врахування психологічних особливостей особистості вченого;
- психологію наукового довголіття і продуктивності вченого;
- психологічних передумов інновацій та наукової творчості;
- компонентів лідерського потенціалу вченого.●

уміння:

- організовувати свою науково-педагогічну діяльність;
- встановлювати робочі відносини в науково-педагогічному колективі;
- контролювати свою поведінку у конфліктах, що супроводжують наукову діяльність;
- аналізувати психолого-педагогічну літературу з профілю підготовки фахівців і використовувати її в педагогічній практиці;
- визначити стратегію розв'язання творчих завдань;
- використовувати внутрішні і зовнішні прийоми власної презентації в студентській аудиторії.

мати уявлення про:

- психологічний зміст, склад, структуру та механізми наукової діяльності на основі загально психологічних уявлень, сформульованих у теорії діяльності;

- вимоги наукової діяльності до стану, рівня розвитку, ступеня стійкості основних психічних функцій та якостей суб'єкта діяльності;
- психологічні засоби підвищення «мотиваційного потенціалу» наукової діяльності;
- прийоми активізації мислення у науковій діяльності.

3. Компетентності, які набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни

Загальнонаукові (філософські) компетентності:

- здатність використовувати закони та категорії діалектики, основні закони історії та філософії наукових досліджень;
- здатність професійно вживати загальні методи пізнання: аналізу та синтезу; індукції та дедукції; закони формальної та діалектичної логіки;
- здатність використовувати правила академічної доброчесності під час планування, проведення та аналізу результатів наукового дослідження, що унеможливорюють та запобігають проявам академічного плагіату.

Дослідницькі компетентності:

- здатність до самостійного проведення наукового пошуку, організації та проведення навчальних занять;
- здатність застосувати сучасні інформаційні технології в організації та проведенні навчальних занять;
- здатність ефективно використовувати навички риторики;
- здатність представляти складну інформацію у зручний та зрозумілий спосіб усно і письмово, використовуючи відповідну технічну лексику та методи;
- здатність до оволодіння прогностичними методами, висунення гіпотез.

Мовні компетентності:

- здатність представляти та обговорювати наукові результати та вести наукову дискусію державною та іноземною мовою в усній та письмовій формі, володіння науковою термінологією;
- здатність до повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності.

Комунікативні компетентності:

- здатність ефективно спілкуватися із спеціальною та загальною аудиторіями державною та іноземною мовами;
- здатність ефективно використовувати навички риторики;
- здатність представляти складну інформацію у зручний та зрозумілий спосіб усно і письмово, використовуючи відповідну технічну лексику та методи;
- готовність цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність. Здатність до ефективної професійної взаємодії.

Особистісні компетентності:

- здатність планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку;

- здатність навчатися, мати сучасний рівень навчання;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність працювати автономно.

Етичні компетентності:

- здатність слідувати етичним нормам у професійній діяльності, під час планування та проведення наукових досліджень.
- здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.
- здатність до ефективної професійної взаємодії.
- вміння спілкування (вербального) та вмінь і навичок педагогічної техніки.

Управлінські компетентності

- вміння планувати навчальний процес.
- здатність до підвищення ефективності праці за рахунок використання власних індивідуально-особистісних особливостей і професійно-педагогічного потенціалу.
- готовність організувати роботу колективу в розгортанні актуальних проблем.
- здатність працювати у великій науковій групі, розуміючи відповідальність за результати роботи.
- здатність працювати в умовах обмеженого часу та ресурсів, а також мотивувати та керувати робочою іншими для досягнення поставлених цілей
- здатність до ефективної професійної взаємодії.
- вміння спілкування (вербального) та вмінь і навичок педагогічної техніки.

Особистісні компетентності

- здатність планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку. Здатність навчатися, мати сучасний рівень навчання.
- здатність працювати автономно
- здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- здатність бути критичним і самокритичним
- здатність до оволодіння прийомами особистісного самовиразу і саморозвитку та засобами протистояння професійним деформаціям особистості

Викладацькі компетентності. Здатність до оволодіння та удосконалення педагогічної майстерності. Здатність педагогічно мислити. -

- здатність конкретизації педагогічного прогнозування навчання та обґрунтування способів та етапів їх реалізації.
- здатність оволодіння та удосконалення педагогічної майстерності.
- здатність знаходити способи оптимального вирішення педагогічних завдань.
- здатність до використання методології проведення наукових досліджень.
- здатність здійснення педагогом контрольної-оцінної діяльності, спрямованої на себе, на осмислення і аналіз власних дій (рефлексія).

Етичні компетентності

- здатність слідувати етичним нормам у професійній діяльності, під час планування та проведення наукових досліджень.
- здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

4. Запланований результат навчання

Згідно з вимогами освітньої програми визначені та сформульовані наступні результати навчання здобувачів вищої освіти:

- демонструвати знання методології дослідження в цілому і методів певної сфери наукових інтересів, зокрема (ПРН2);
- інтерпретувати та аналізувати інформацію, коректно оцінювати нові і складні явища та проблеми з науковою точністю критично, самостійно (ПРН3);
- самостійно і критично проводити аналіз і синтез наукових даних (ПРН6);
- використовувати результати наукових досліджень в медичній практиці, освітньому процесі (ПРН10);
- використовувати етичні принципи в роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами, дотримуватись наукової етики (ПРН16).

5. Структура навчальної дисципліни

5.1. Розподіл навчального часу з дисциплін за семестрами та видами навчальних занять

Назва дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них					Рік навчання	Вид контролю
	Всього	Л	ПЗ	С	СРС		
Методологія доказової медицини	3 кредити ECST/ 90 годин	24	26	28	12	2-й	Диф.залік

Примітка: Л - лекції, ПЗ - практичні заняття, С - семінарські заняття, 1 кредит ЄКТС (ECTS) – 30 год.

5.2. Структура та розподіл навчального часу з тем і видів навчальних занять з навчальної дисципліни "Психологічні механізми науково-дослідної діяльності"

Номери та найменування розділів та тем	Всього годин	З них		НЗ			Примітки
		НЗ	СР	Л	ПЗ	С	
Тема 1. Психологія наукового співтовариства.	14	12	2	4	5	6	
Тема 2. Психологія наукових організацій.	16	14	2	4	5	6	
Тема 3. «Мала група» як суб'єкт наукової діяльності.	16	14	2	4	4	4	

Тема 4. Інтегративні психічні процеси та їх роль в організації наукової діяльності.	16	14	2	4	4	4	
Тема 5. Психологія професійної кар'єри.	16	14	2	4	4	4	
Тема 6. Лідерський потенціал вченого.	10	8	2	4	4	4	
Диференційований залік	2	2	0	0	2	0	
Всього за період навчання	90	78	12	24	26	28	

Примітки: НЗ – навчальні заняття, СР – самостійна робота, Л – лекції,
С – семінарські заняття, ПЗ – практичні заняття

Табл. 5.3. Змістовний план вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Види навчальних занять	Кількість годин	З них		Номери семестрів, назва змістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально-технічне забезпечення	Інформаційно-методичне забезпечення
			Навчальні заняття	Самостійна робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
Кредитний модуль 3					Рік навчання: 2-й Семестр: 3-й		
Змістовий модуль - 1.							
1	Лекція	14	12	2	Тема 1. Психологія наукового співтовариства. Перелік основних питань: 1. Ознаки наукових шкіл та передумови їх виникнення. 2. Типи наукових шкіл та їх властивості. 3. Динаміка розвитку школи. 4. Продуктивність наукової школи. 5. Лідер наукової школи. 5. Норми та антинорми науки. 6. Базові наукові ролі: «ерудит», «генератор», «критик».	Мультимедійна презентація, таблиці, схеми, малюнки	Обов'язковалітература: 1, 3, 4, 6, 9, 11 Додаткова література: 6
2	Практичне заняття	5	5		Тема 1. Психологія наукового співтовариства. Мета: закріпити знання ад'юнктів щодо психології наукового співтовариства. Питання для обговорення: «Норми» та «антинорми» науки. Психологічні функції науки. Правиланаукового пізнання. Наукові школи: авангардні, автаркічні, компрадорські, епігонські, конкуруючі. Ознаки шкіл. Взаємодія наукових шкіл.	Ситуаційні завдання, тестові питання, теоретичні питання, методична розробка до практичного занят	Обов'язковалітература: 1, 3, 4, 6, 9, 11 Додаткова література: 6

1	2	3	4	5	6	7	8
3	Семінарське заняття	6	6		Тема 1. Психологія наукового співтовариства. Філософія та історичні передумови психологічних знань. Психологічні знання в літературі, мистецтві, практиці, езотериці. Наукова та практична психологія. Порівняльні оцінки достовірності та особливостей джерел психологічних знань. Особливості роботи психолога: практика викладача, вченого. Мова психології та термінологічний апарат: словники, довідники, енциклопедії. Наукові школи давнини.	Ситуаційні завдання, тестові питання, теоретичні питання, методична розробка до практичного заняття	Обов'язкова література: 1, 6, 7, 11, 12 Додаткова література: 2, 6, 9, 14
4	Самостійна робота	2	2		Тема 1. Психологія наукового співтовариства. Завдання на самостійну роботу ад'юнктів: Відповіді на питання для самоперевірки: 1. Історичні передумови психологічних знань. 2. Особливості психологічних знань та їх достовірність в літературі, мистецтві, парапсихології. 3. Особливості наукових знань.	Методична розробка до самостійної роботи, презентації	Обов'язкова література: 1, 6, 7, 11, 12 Додаткова література: 2, 6, 9, 14
5	Лекція	16	14	2	Тема 2. Психологія наукових організацій. Перелік основних питань: 1. Основні характеристики «малих груп» у наукових підрозділах. 2. Соціометрична структура малої групи. 3. Соціометричний статус. Соціальна влада. 4. Лідерство. Види лідерства. 5. Керівництво науковим колективом. 6. Авторитет та особистісні якості.	Мультимедійна презентація, таблиці, схеми, малюнки	Обов'язкова література: 1, 3, 4, 6, 9, 11 Додаткова література: 6
6	Практичне заняття	5	5		Тема 2. Соціальна психологія «малих» груп в науці. Мета: поглибити знання ад'юнктів про міжособистісні позиції в науковому колективі. Питання для обговорення: 1. Етапи формування колективу. 2. Рівні міжособистісних відносин та їх особливості. 3. «Зони» самооцінок.	Ситуаційні завдання, тестові питання, теоретичні питання, методична розробка до практичного заняття	Обов'язкова література: 1, 3, 4, 6, 7. Додаткова література: 2, 6, 7, 14.

1	2	3	4	5	6	7	8
7	Семінарське заняття	6	6		Тема 2. Соціальна психологія «малих» груп в науці. 1. Обговорення питань за темою: 1 Соціально-психологічні процеси в наукових підрозділах. Мотиватори наукової діяльності. Організаційний клімат наукового колективу. Взаємовідносини та взаємодія. Референтність співробітників. Професійна мобільність. Піраміда компетентності спеціаліста. Проблеми взаєморозуміння. Реалізація організаційних змін. Розвиток наукової організації та організаційної культури. Лідер в організації.	методична розробка до семінарського заняття	Обов'язкова література: 1, 3, 4, 6, 7. Додаткова література: 2, 6, 7, 14.
8	Самостійна робота	2	2		Тема 2. Соціальна психологія «малих» груп в науці. Завдання на самостійну роботу ад'юнктів: Відповіді на питання для самоперевірки: 1. Охарактеризуйте етапи формування колективу. 2. Висвітліть основні ознаки колективу. 3. Охарактеризуйте основні позиції в науковій групі. 4. Які ознаки формування самооцінок в групі? 5. У чому полягає «загальна думка колективу»? 6. Оцініть конфліктогенність у Вашій групі за допомогою методики Томаса.	Методична розробка до самостійної роботи, презентації	Обов'язкова література: 1, 3, 4, 6, 7. Додаткова література: 2, 6, 7, 14.
9	Лекція 3	16	14	2	Тема 3. «Мала група» як суб'єкт наукової діяльності. Перелік основних питань: 1. Соціально-психологічні процеси в «малих групах»: розвиток, відчуття «ми», збалансованість відносин, зрілість групи, згуртування групи, цілі групи, груповий тиск, конформізм, приймання рішення, соціальна лінь.		Обов'язкова література: 1, 3, 4, 6, 9, 11 Додаткова література: 6

1	2	3	4	5	6	7	8
10	Семінарське заняття	4	4		Тема 3. «Мала група» як суб'єкт наукової діяльності. Обговорення питань за темою: Система наукових ролей. Адаптаційний період формування дослідника. Керівництво науковим колективом. Поведінкові технології. Функції спілкування: комутативна, інформаційна, когнітивна, емотивна, конативна, креативна. Теорія трансакцій. Міжособистісне сприймання. Механізми сприймання. Ефекти міжособистісного сприймання. Вербальна і невербальна комунікація у сприйманні.	методична розробка до семінарського заняття	Обов'язкова література: 1, 3, 4, 6, 9, 11 Додаткова література: 6
11	Практичне заняття	4	4		Тема 3. Психологічна система наукової діяльності суб'єкта. Мета: поглибити знання ад'юнктів про компоненти системи діяльності. Питання для обговорення: 1. Характеристика діяльності як системи. 2. Суб'єкт, предмет та об'єкт діяльності. 3. Професійно значимі якості наукової діяльності.	Ситуаційні завдання, тестові питання, теоретичні питання, методична розробка до практичного заняття	Обов'язкова література: 12 Додаткова література: 13, 14.
12	Самостійна робота	2	2		Тема 3. Психологічна система наукової діяльності суб'єкта. Завдання на самостійну роботу ад'юнктів: Відповіді на питання для самоперевірки: 1. Охарактеризуйте діяльність як систему. 2. Компоненти системи діяльності? 3. Як Ви розумієте інформаційну основу діяльності? 4. Що розуміють під стилем та способом діяльності? 5. Які існують процедури оцінки професійно важливих якостей?	Методична розробка до самостійної роботи, презентації	Обов'язкова література: 12 Додаткова література: 13, 14.
13	Лекція 4	16	14	2	Тема 4. Інтегративні психічні процеси та їх роль в організації наукової діяльності. Перелік основних питань: 1. Психічні процеси та їх інтеграція в науковій діяльності. 2. Прийняття рішення. 3. Контроль. Корекція. Саморегуляція. Самоаналіз. 4. Планування. Цілепокладання. Антиципація.	Ситуаційні завдання, тестові питання, теоретичні питання, методична розробка до практичного заняття	Обов'язкова література: 1, 3, 4, 6, 9, 11, 12 Додаткова література: 6, 10, 12, 14.

1	2	3	4	5	6	7	8
14	Семінарське заняття	4	4		Тема 4.Інтегративні психічні процеси та їх роль в організації наукової діяльності.Обговорення питань за темою: Інтеграція психічних явищ. Інтегративні процеси регуляції діяльності. Характеристика процесів прийняття рішень, контролю, корекції, саморегуляції, самоаналізу, планування, цілеполягання, антиципації. Антиципація та особливості її виявлення на перцептивному рівні та рівні уявлення. Антиципація як системне явище.	методична розробка до семінарського заняття	Обов'язкова література: 1, 3, 4, 6, 9, 11,12 Додаткова література: 6, 10, 12, 14
15	Практичне заняття	4	4		Тема 4. Психологія неврівноважених станів. Мета: систематизувати знання ад'юнктів про неврівноважені стани.Питання для обговорення: 1. Психологічні стани та їх властивості. 2. Особливості неврівноважених станів в різноманітних поведінкових ситуаціях. 3. Сміслова регуляція психологічних станів.	Ситуаційні завдання, тестові питання, теоретичні питання, методична розробка до практичного заняття	Обов'язкова література: 1, 2, 6, 7. Додаткова література: 10, 11.
16	Самостійна робота	2	2		Тема 4. Психологія неврівноважених станів.Завдання на самостійну роботу ад'юнктів:Відповіді на питання для самоперевірки: 1. Яке місце посідають психічні стани у регулюванні діяльності особистості?2. Які особливості психічних станів у науково-педагогічній діяльності?3. Оцініть вплив смислових структур на психічні стани.4. У чому полягає детермінація неврівноважених станів у різноманітних ситуаціях життєдіяльності?5. Висвітліть прийоми саморегуляції психічних станів.6. У чому полягає особистісний сенс психічних станів?7. У чому полягає зв'язок смислових конструктів з переживаннями людини?	Методична розробка до самостійної роботи, презентації	Обов'язкова література: 2, 6, 7 Додаткова література: 10, 11.

1	2	3	4	5	6	7	8
16	Лекція	16	14	2	Тема 5. Психологія професійної кар'єри. Перелік основних питань: 1. Поняття кар'єри і кар'єризму. 2. Історичні приклади кар'єри вченого. Професіогенез. 3. Стадії та етапи розвитку професіонала. Професійні кризи. Професійна компетентність і компетенція. Професійний маргіналізм. 4. Стратегії реалізації професіонала. 5. Ідентичність, як характеристика суб'єкта, діяльності та середовища. 6. Психологічні бар'єри самореалізації.	Ситуаційні завдання, тестові питання, теоретичні питання, методична розробка до практичного заняття	Обов'язкова література: 1, 2, 3, 6, 12; Додаткова література: 2, 9, 13.
17	Семінарське заняття	4	4		Тема 5. Психологія професійної кар'єри. Обговорення питань за темою: Кар'єра Наукова кар'єра. Професіогенез. Профпридатність. Типологічні особливості. Особистісні особливості. Людина як суб'єкт професійної кар'єри. Розвиток особистості професіонала. Етапи професійного розвитку особистості. Етапи і стадії професіоналізму. Професійні кризи. Професійна компетентність.	методична розробка до семінарського заняття	Обов'язкова література: 1, 2, 3, 6, 12; Додаткова література: 2, 9, 13.
18	Практичне заняття	4	4		Тема 5. Психологія професійної кар'єри. Психологічна сумісність у науковому колективі. Мета: систематизувати знання ад'юнктів щодо психологічної сумісності у науковому колективі. Питання для обговорення: 1. Рівні сумісності: психологічний, соціальний, функціональний, психофізіологічний, культурологічний, кліматогеографічний. 2. Протиріччя та конфлікти. 3. Джерела конфліктів. Інцидент. Дія. Протидія. Карта конфлікту. 4. Функції конфлікту: позитивна, негативна. Конфліктогени. 5. Типи конфліктів. 6. Стратегії подолання.	Ситуаційні завдання, тестові питання, теоретичні питання, методична розробка до практичного заняття	Обов'язкова література: 1, 2, 3, 6, 12; Додаткова література: 2, 9, 13.

1	2	3	4	5	6	7	8
19	Самостійна робота	2	2		Тема 5. Психологія професійної кар'єри. Самосвідомість і регуляція активності особистості вченого. Метою самостійної роботи ад'юнкта є отримання знань про індивідуальні особливості і стилі саморегуляції. Відповіді на питання для самоперевірки: 1. Самоконтроль. Самооцінка. Компенсація. Надмірність. Самовизначення. Надійність. Психологічний захист. 2. Психологічний портрет вченого. 3. Психологія проникливості: методи та способи. 4. Індикатори емоційного стану, переваг кольору. Розвиток системи регуляції активності. 5. Способи підтримання системи психічної регуляції активності.	Методична розробка до самостійної роботи, презентації	Обов'язкова література: 3, 5, 7, 8, 9, 10, 12 Додаткова література: 1, 2, 3, 6, 11, 13, 14
20	Лекція 6.	10	8	2	Тема 6. Лідерський потенціал вченого. Перелік основних питань: 1. Інваріантний психологічний потенціал лідера. 2. Реальні амбіції. 3. Функціональний утилітаризм. 4. Раціональна інтуїція. Рефлексія лідера. 5. Інформаційна основа лідерських амбіцій	Ситуаційні завдання, тестові питання, теоретичні питання, методична розробка до практичного заняття	Обов'язкова література: 2, 7, 12, 14. Додаткова література: 2, 7, 12, 14.
21	Семінарське заняття	4	4		Тема 6. Лідерський потенціал вченого. Психологічна система наукової діяльності суб'єкта. Обговорення питань за темою: 1. Характеристика діяльності як системи. 2. Суб'єкт, предмет та об'єкт діяльності. 3. Професійно значимі якості наукової діяльності.	методична розробка до семінарського заняття	Обов'язкова література: 2, 7, 12, 14. Додаткова література: 2, 7, 12, 14

1	2	3	4	5	6	7	8
22	Практичне заняття	4	4		<p>Тема 6. Лідерський потенціал вченого. Зовнішні та внутрішні детермінанти презентації вченого.</p> <p>Обговорення питань за темою:</p> <p>Мета: поглибити знання ад'юнктів щодо отримання знань про вербальні та невербальні компоненти.</p> <p>1. Практичні стани. Технологія особистої чарівності.</p> <p>2. Технологія ділового честолюбства. Технологія подолання конфліктів.</p> <p>3. Самопізнання та самоорганізація. Ортобіоз і типи поведінки «А» і «Б».</p>	Ситуаційні завдання, тестові питання, теоретичні питання, методична розробка до практичного заняття	<p>Обов'язкова література: 3, 5, 7, 9, 12.</p> <p>Додаткова література: 2, 5, 6, 14.</p>
23	Самостійна робота	2	2		<p>Тема 10. Лідерський потенціал вченого.</p> <p>Психологічна система наукової діяльності суб'єкта.</p> <p>Завдання на самостійну роботу ад'юнктів:</p> <p>Відповіді на питання для самоперевірки:</p> <p>1. Охарактеризуйте діяльність як систему.</p> <p>2. Компоненти системи діяльності?</p> <p>3. Як Ви розумієте інформаційну основу діяльності?</p> <p>4. Що розуміють під стилем та способом діяльності?</p> <p>5. Які існують процедури оцінки професійно важливих якостей?</p>	Методична розробка до самостійної роботи, презентації	<p>Обов'язкова література:</p> <p>12</p> <p>Додаткова література: 13, 14</p>

1. Реферати (доповіді, повідомлення):

Реферат обсягом 12-15 сторінок формату А4 тексту у редакторі Word, кегль 12, інтервал 1,5 повинен містити: зміст, вступ, основну частину (3-4 питання), висновки та список літератури. У вступі потрібно обґрунтувати теоретичну та практичну актуальність теми. В основній частині реферату необхідно глибоко та стисло розкрити поставлені питання; зазначати порядковими номерами посилання на використані літературні джерела (сайти). У висновках (2-3 сторінки), крім узагальнень, бажано викласти власний погляд на проблему. Теми щодо реферативного огляду монографії мають містити: обґрунтування мети та потенційних користувачів монографії, опис структури монографії, розкриття декількох, найбільш важливіших і цікавих питань монографії. Висновки щодо змісту, доступності та стилю викладення матеріалу, можливості практичного застосування, особисті враження тощо.

2. Методи навчання

За джерелами знань використовують методи навчання:

словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж, робота з літературою;

наочні – демонстрація, ілюстрація, спостереження;

практичні – практична робота, вирішення задачі, самостійна робота.

Інтерактивні методи – дискусія, робота в малих групах, мозковий штурм, ділова гра, кейс-метод.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: пояснювальний, репродуктивний, проблемного викладу, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький.

За системним підходом: стимулювання та мотивація; контроль та самоконтроль.

За основними етапами процесу: формування знань; формування умінь і навичок; застосування знань; узагальнення; закріплення; перевірка.

3. Види контролю та методи їх проведення

Види контролю:

Поточний контроль базових знань (тестові завдання);

Модульні підсумкові співбесіди

Тести множинного вибору у модульній контрольній роботі

Підсумковий (залік з кредитного модулю);

Методи оцінювання результатів навчання

1. Індивідуальне усне опитування.

2. Тестовий контроль.

3. Вирішення типових практичних завдань.

4. Письмовий теоретичний контроль.
5. Індивідуальний контроль практичних дій та отриманих результатів
- 6 Індивідуальний контроль практичних дій та отриманих результатів

9. Розподіл балів кредитного модуля

Поточне оцінювання та самостійна робота	Залік	Сума
Кредитний модуль 1	40	100
Змістовий модуль 1		
60		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Значення R	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	відмінно
80 - 89	B	добре
65 - 79	C	
55 - 64	D	задовільно
50 - 54	E	
35 - 49	FX	незадовільно
1 - 34	F	

Отримані результати вносяться до відомості обліку успішності.

10. Методичне забезпечення

1. Тексти та презентації лекцій.
2. Методичні розробки з аудиторних занять.
3. Методичні розробки з самостійної позааудиторної роботи слухачів.
4. Фонди оціночних засобів для поточного контролю рівня знань слухачів.
5. Критерії оцінки знань слухачів з дисципліни.

11. Рекомендована література

Основна:

1. Бодров В.А. Психология профессиональной деятельности. – М.: Изд. ИП РАН, 2005 – 634с.
2. Ермолаева Е.П. Психология самореализации профессионала. – М.: Изд. ИП РАН 2008 – 346 с.
3. Журавлѐв А.Л. Психология совместной деятельности. – М.: Изд. ИП РАН 2005 – 634 с.
4. Журавлѐв А.Л. Психология управленческого взаимодействия – М.: Изд. ИП РАН 2004 – 470с.
5. Кант И. Критика способности суждения //Сочинения. В 6 т. – Т. 5. – М.: Мысль, 1966. С. 195.
6. Ложкин Г.В. Психология труда / Г.В.Ложкин, Н.Ю. Волянюк [учебное пособие]. К.: Освіта України, 2013 – 332с.
7. Максименко С.Д. Общая психология «Рефл. – бук», 2010 – 523с.
8. Маслоу А. Мотивация и личность. Изд. 3-е. СПб.: Питер, 2003. – С. 236.
9. Мирошников Ю.И. Психология научной деятельности // Научный ежегодник Института философии и права Уро РАН. – Екатеринбург, 2005. – 2004 Вып. 5. – С. 235-246.
10. Моляко В.А. Творческая конструктология (прологомены). – К. «Освіта України», 2007 – 378с.
11. Юревич А.В. Методология и социальная психология. – М.: Изд. ИП РАН. – 270 с.
12. Юревич А.В. Социальная психология научной деятельности. – М.: Изд. ИП РАН. 2013 – 435с.

Додаткова:

1. Винер Н.Я. – математик // Творец и Будущее. М.: АСТ, 2003. – С. 387.
2. Гегель Г.В.Ф. Энциклопедия философских наук. – Т.1. Наука логики. – М.: Мысль, 1974. – С. 72.
3. Гилберт К., Кун Г. История эстетики. М.: Иномтр. Лит., 1960. – С.361.
4. Капица П.Л. Эксперимент. Теория. Практика. Изд. 2-е. М.: Наука, 1977. – С. 270.
5. Манолов К. Великие химики. В 2 т. Т.2. Изд. 3-е. М.: Мир, 1985. – С. 3
6. Парадигмы в психологии: науковедческий анализ.- М.: изд-во «ИПРАН» 2012 – 468 с.
7. Паркинсон С. Законы паркинсона. – М. Прогресс, 1999 – 446с. 28
8. Поппер К.Р. Предложения и опровержения: Рост научного знания. – М.: АСТ; Ермак, 2004. – С. 89.
9. Почепцов Г.Г. Коммуникативные технологии двадцатого века. – М. 2009 – 341с.

10. Прохоров А.О. Смысловая регуляция психологических состояний. - М.: Изд. ИП РАН 2009 – 350с.

11. Родный Н.И. Очерки по истории и методологии естествознания. М.: Наука, 1975. – С. 338.

12. Тихомиров О.К. Эмоциональные состояния как компоненты вристик / Тихомиров О.К., Фугельзанг Ю.Е. // Проблемы нейрокибернетики. Материалы 2-й межвузовской научной конференции по нейрокибернетики. Материалы 2-й межвузовской научной конференции по нейрокибернетике. Т. 2. Ростов-н/Д. Изд.-во Ростовского ун-та, 1966. С. 269.

13. Фонтенель Бернар. Рассуждения о религии, природе и разуме. М.: Мысль, 1979. - С. 76-77.

14. Чеснова Л.В. Преемственность научных школ в энтомологии. М.: Наука, 1980. - С. 42.

15. Эйнштейн А., Инфелтд Л. Эволюция физики. Изд. 3-е. М.: Наука, 1965. -С. 26.

Інформаційні ресурси

1. Кампус НТУУ «КПімені Ігоря Сікорського» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://login.kpi.ua/>

2. <http://www.ifp.uran.ru/files/publ/eshegodnik/2004/12.pdf>

3. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/Allahv/intro_2.php

Додаток 1.

